

ČIKAŠKA DELAVSKA FEDERACIJA JE NA DELU ZA ANGLEŠKE RUDARJE

V to se poslužuje tudi delavske radio-postaje WCFL. — Vrh tega je pa razposlala še okrožnice na lokalne organizacije.

Chicago, Ill. — Čikaška delavska federacija se poslužuje svoje radio-postaje, da apelira na vse občinstvo v Chicagu za pomoč izprtim britanskim rudarjem. Čikaška delavska federacija je pa razposlala tudi apel na vse lokalne organizacije v Chicagu in okolici, v katerih v živih barvah slika, kako potrebni so podpore britaki rudarji in zakaj je treba britanskim rudarjem takoj pomagati in sicer jim pomagati tako izdatno, da bodo premogovniški podjetniki na Anglijskem spoznali, da je nadaljni boj zanje brezuspešen.

Pogajanja glede štrajka rudarjev na Anglijskem ukinjena

Premogovni baroni so se pokazali akražno odabni in trdovratni.

London. — Angleška javnost je z največjo napetostjo pričakovala izida pogajanj med zastopniki stavkajočih premogarjev in med operatorji, in upanje je bilo splošno, da bodo ta pogajanja uspešna ter da bodo končno prinesla mir v premogovno industrijo.

Pogajanja so se pričela v četrtek in končala so se — tudi v četrtek. Premogovni baroni so nastopili tako osobno in izjavljajo, da zastopniki delavcev nikakor niso mogli pogajati se z njimi. Na njih prvem posvetovanju, ko bi človek mislil, da se bo dosegel ali vsaj skušal doseči kak sporazum, je razjil med zastopniki premogarjev in zastopniki operatorjev tako širok prepad, da je jasno, da bo treba izbrati nove zastopnike na obeh straneh, predno se bo dalo kaj doseči glede poravnanja sporov.

Osabni premogovni baroni so izjavili, da se ne bodo nikdar več pogajali z nobenim zastopnikom premogarjev, če bodo govorili v imenu premogarjev A. J. Cook ali Herbert Smith. Smith je predsednik, Cook pa tajnik rudarske federacije.

Premogarji pa odločno izjavljajo, da se ne marajo nikdar več pogajati z Evan Williamsom, predsednikom organizacije premogovnih operatorjev.

Tajnik Cook je postal v petek ministrskemu predsedniku Baldwinu pismo sledeče vsebine, v katerem je popolnoma jasno povedano, zakaj so bila pogajanja ukinjena in kako stališče zavzemajo premogarji:

"Izvrševalni odbor rudarske federacije se je danes sestel, da se posvetuje glede situacije, ki je nastala radi tega, ker delodajalci niso hoteli pogajati se o poravnavi. Po proučenju svojega stališča je odbor sklenil, obvestiti vlado o tem, kar se je godilo; to je storjeno s tem, da je priloženo dobesečno poročilo. Rudarji se obračajo torej na vlado, da podvzame potrebne korake."

FAŠISTOVSKI POSLANEC PRAVI, DA JE BIL NAPADEN V JUGOSLAVIJI

Bari, Italija. — Fašistovski poslanec Carlo Schirone se je v petek vrnil iz jugoslovanske mesta Šibenika ter je obvestil vladne oblasti, da je bil skupno s par svojimi prijatelji pri dohodu v imenovano mesto napaden od množice jugoslovancev. Prisljeni so bili odstraniti fašistične znake. Naduti fašisti pravijo, da so jih jugoslovanske oblasti sicer ščitile pred razdraženimi množicami, a da so jim istočasno nasvetovale, da se kar najhitreje vrnejo v Italijo.

Kakšno mezdo pa potrebujejo delavci dandanes

Tako, da zadostuje samo za prehranitev družine? — Ali tako, ki ne zadostuje samo za prehranitev družine, ampak je tako visoka, da lahko prihranijo od nje nekaj za stara leta?

Springfield, Mass. — Michael J. Shaw, zastopnik na splošnem sodišču v Revere, je rekel na zborovanju Massachusettske državne delavske federacije, da delavci dandanes ne potrebujejo samo tako visoke mezde, da se prehranijo z njo, ampak mezda mora biti tako visoka, da lahko od nje nekaj prihranijo za stara leta. Shaw je govoril o starostnem zavarovanju. Zadnja državna legislatura ni sprejela predloge za starostno zavarovanje, kot jo je predlagal legislaturi preiskovalni odbor.

Shaw je naglasil, da so v smislu ustave Združenih držav vse osebe rojene svobodne in enakosti. Ali človek, ki dela za mezdo pronajde kmalu, da ni svoboden in enak, ko je prisiljen vzeti otroke preje iz šole, da pomagajo prehranjevati družino, preden je bila dovršena njih šolska izobrazba. Eksperti pokazujejo, da znaša mezda za prehranitev \$28 do \$30 na teden, toda statistika, ki jo podajajo državne oblasti te države, pokazuje, da je povprečna mezda nižja kot \$20 na teden. V Massachusettsu pošljejo siromaka v Bridgewater, kjer prebiva v družbi umabolihih in kriminalcev. "Ampak to se lahko izpremeni, ako vi napravite pohod kot največja armada v zgodovini," je naglasil Shaw.

Sprejeta je bila resolucija, da se sodniki izvolijo, da bo lažje nastopiti proti zlorabi sodnijskih prepovedi ob času delavskih stavk. Dalje je bila sprejeta resolucija, da se modifira 18. amendment.

KITAJCI EKSEKUTIRAJO SPEKULANTE

12 bankirjev je bilo usmrčenih na Čangovo povelje.

London. — Tokijski poročevalci "Daily Maila" brzojavljajo, da je bilo na povelje mandžurskega vojnega glavarja Čangsolina usmrčenih dvanajst bankirjev iz Mukdena, Čangčuna in Harbina. Sedem izmed teh bankirjev je bilo milijonarjev. Spekularali so s kitajskimi denarjem ter s temi spekulacijami obogateli. Njih na ta način pridobljeno premoženje je bilo zaplenjeno.

ALEX HOWAT NA POVRATKU IZ RUSIJE GOVORIL V CHICAGU

Omenil je navdušenje med ruskimi rudarji pri pobiranju donoskov za pomoč izprtim britanskim rudarjem. — Oglel si je tudi produkcije premoga v Rusiji.

Chicago, Ill. (Fed. Press.) — "Teško je opisati veliko navdušenje med ruskimi rudarji, ako se omeni od pomožna akcija za njih izprte britske brate," je rekel Alexander Howat, nekdanji predsednik kansaškega distrikta rudarske organizacije na svojem povratku h kopanju premoga blizu Pittsburga, Kans., po večmesečnem bivanju v Sovjetski Rusiji.

"Govoril sem v nekaterih premogovnikih v južni Rusiji," je rekel Howat, "ko so nabirali denar za britske rudarje. Rekel sem rudarjem, da njih akcija ne bo le pomagala prehranjevati družine rudarjev v Veliki Britaniji v boju proti meznemu znižanju in podaljšanju delavnih ur, ampak bo navdušila delavce in delavke po vsem svetu, da demonstrirajo enotnost organiziranega delavstva proti lastujočemu razredu."

STAVKOKAZ IMA SREČO KOT PES V CERKVI

Nihče ne mara zanj. — Vse se ga ogiblje. — Povsod mu kažejo vrata. — Celo kompanijski stražniki se norčujejo iz njega.

Dubois, Pa. — Kadar podjetnik ali delodajalec potrebuje stavkoka, takrat se mu smehlja in pa tudi smotko mu ponudi. Pa tudi "bos" ne da dosti za stavkoka, kajti v svojem srcu ga ne ljubi, kar pokazuje tukajšnji dogodek.

Jim Casely, predsednik Buffalo & Susquehanna kompanije, je hotel pričeti z delom v jamičju števil. 2 v Duboisu po lestvici iz leta 1917. Stari uslužbenci niso hoteli stavkokašiti. Jim je sedel na avto in se peljal dol k jamičju števil. 1. Tu je naložil pet stavkokazov in se vrnil z njimi.

Jim se je smehljaj in stavkokazi so delali prijazne obraze. Jim jih je pripeljal do jamičja števil. 2 in stavkokazi so se lotili dela. Dolgo časa pa niso delali. Več tesararih delavcev je popravljalo jamič.

"Kar hitro jih odkličite z dela," so rekli tesarari delavci Jimu, "če ne, bomo pa mi odločili orodje." Jim je nekaj zagodrnjal in nato je odpoklical stavkokaze.

Za stavkokaze ni bilo dela. Na delo jih je "bos" pripeljal v avtu, dolgo pot do doma so pa hodili pes.

New Town, Pa. — V tukajšnjem premogovniku so prejeli stavkokazi, ki delajo po lestvici iz leta 1917, prvo mezdo. Na vsakem meznem listku je bilo zapisano: "Dva dolarja za varovanje krav."

Stavkokazi, ki jih je dala družba prignati od neke drugje, so se šušili, zakaj se jim odtegneta dva dolarja za varstvo krav. Kamor so pogledali stavkokazi, niso videli krav. Ko so prešli drugo mezdo, se je eden izmed stavkokazov ojunatil in je vprašal rudniškega stražnika, kje so krave, za katere jim odtegnejo po dva dolarja na mesec.

Stražnik ga je pogledal zaničljivo in na to se je prav po satansko zarejal: "Krave?" je vprašal stražnik in zardehal. "O, krave ste vi, kompanija vas pa molze."

TRI SAMOMORI

Chicago. — V njeni spalnici na njenem domu so našli v petek popoldne truplo 23-letne Harriet Field, ki je igrala precejšnjo ulogo v čikaških takozvanih 'boljših krogih'. Krogi je prodira njeno glavo. Nobenega dvoma ni, da si je sama izphnila življenje.

Oče samomorilke, ki si je v jeklariki industriji napravil lepo bogastvo, si je pred dyem leti končal življenje s plinom.

Milwaukee, Wis. — V petek popoldne je skočila raz okna v sedmem nadstropju nekega tukajšnjega hotela mrs. Jolanda Presburg, 41 let stara altistka čikaške opere ter žena nekega bogatega Čikazana. Mrs. Presburg je umrla dve uri po svojem skoku. V njeni sobi so našli listek, na katerem je bilo zapisano, da gre v smrt radi tega, ker je jetična.

New York. — Paul Schindler, star 56 let, je v petek končal svoje življenje s plinom. Samomor je storil na svojem stanovanju. Zadnjih petindvajset let je igral veliko ulogo med newyorškimi gledališkimi krogi. Zložil je več operet ter je bil jako priljubljen kapeinik.

31 ubitih pri železniški nesreči v Nemčiji

Neznani zlikovec se pokvaril tiler s tem povzročil nesrečo.

Leherde, Nemčija. — V četrtek je nedaleč od tu skočil s tira ekspresni vlak Berlin-Kolin, pri čemur je bilo ubitih enaindvajset oseb, mnogo pa ranjenih.

Glavni ravnatelj nemških železnice dr. Dorpmueller je takoj uvedel preiskavo, ki je ugotovila, da so nesrečo povzročili neznani sloidski zarotniki. Nesreča se je pripetila na popolnoma ravnem delu proge Berlin-Hanover in je bila progla v prav dobrem stanju. Pri natančnejši preiskavi so ugotovili, da so bili odstranjeni vsi jarki in istržani žebji, a katerimi so bile tračnice pribite k lesenim pragom. V bližnjem gozdu so našli odstranjene žebje in vijake.

Med žrtvami so sami Nemci, razen dveh Angležev. Med ranjenimi je žena slavnega skladatelja Hermana Dawrewakija, ki je Anglejinja. Med potniki ni bilo nobenega Amerikanca.

PRVA ZRTEV ČIKAŠKEGA RODEA

Chicago. — V Stadiu, kjer so papisti uprizorjali cirkus — na katerem so kazali nekaj piškot ter pred njega padali na kolena, ker je baje iz njega gledal Krist v mesu in krvi — imajo sedaj zopet nekaj cirkusa, namreč takozvani rodeo. 'Cowboyi' in 'cowgirlji' lovijo in se mečejo s prestrašenimi bikli, jasejo divje konje ter počenjajo razne druge vratolomne stvari. In tisoče Čikazancev plača visoko vstopnino, da vidi ta rodeo.

Doslej je kajpada še več udeležencev polomilo ali kako reberce, zvlilo si nogo ali roko ali pa dobilo čedno bunko na glavo. V petek pa je bila ubita prva žrtev. Louise Sandy iz Montana je dirjala okrog na svojem divjem konju, ki pa jo je vrvel na tla in pomandral s svojimi kopiti, tako da je par ur kasneje umrla v neki bolnišnici.

Tovarišice ponesrečene jahačice trdijo, da je bila zadnje čase jako slabo raspoložena ter da si je želela smrt. Mogoče se je dala sama vreči na tla in pomandrali.

FRANCOZI SE MORAJO POSTITI

Po novih odredbah je prepovedan sveč kruh in tudi sicer je jedilni list znatno omejen.

Paris. — Zdravniki priporočajo kruh — posebno sveže pečen — ker vsebuje mnogo, za telesni ustroj neobhodno potrebne snovi. Ampak kadar politikarji govorijo o kruhu ali kakih drugih stvari, jih ne zanima, kaj je koristno in potrebno, temveč glavno jim je, kako doseči svoj cilj.

Francoska vlada hoče na vsak način spraviti frank nazaj na noge. Pa so delali naerte, kako bi rešili ta problem, in so se slednjič odločili, da bodo z izstradanjem svojega ljudstva skušali rešiti francoski frank. V petek je bilo namreč francosko ljudstvo uradno obveščeno, da je slednjič nastopila dolgo napovedovana 'doba pokore' ali pravilneje rečeno, 'postni čas'.

Mehiški papisti bodo prosili kongres, da spremeni ustavo

Sprevideli so, da ne morejo s svojo trdovratnostjo ničesar doseči. — Mehiški Kolumbovi vitezji kličejo Američke, da naj držijo roke proč.

Mexico City. — Mehikski papisti so zagnali silen hrup, ko je vlada z vso odločnostjo začela izvajati mehiško ustavo. Vsa rimska duhovščina je zastražkala in vsi mehiški kozi in ovčice so bili pozvani na bojkot. Tajno so pripravljali veliko rimsko revolucijo, v kateri so igralo glavno ulogo bogate katoličanke. Pa tudi katoličani izven Mehike so se drli na vse pretege. 'Sveti oče vsega človeštva' je molil in klical vsemogočnega boga na pomoč, ki pa — kot po navadi — ni slišal prošnje svojega direktnega zastopnika (brez pooblastil) na tej zemlji. — Ameriški Kolumbovi vitezji so hujakali ameriško vlado na krvavo vojno proti Mehiki.

Bilo je res zelo veliko hrupa, pa se je sedaj vse lepo pomirilo. In zaslug za to gre odločni mehiški vladi, kateri stoji na čelu predsednik Calles, ki so ga mnogi fanatični papisti proglašali za Antikrista. — Zarota papistov je bila razkrita in njeni voditelji in voditeljice vrženi v luknjo. — S tem, da so maazijenci 'tjakrajli', ni bil nihče oškodovan. Tudi če bi se vse cerkve podrele in vsi Kristovski namestniki se skupno odpejali v Rim, bi šlo življenje svojo pot naprej brez najmanjšega zastaja. — Kolumbovini vitezovi v Ameriki je ameriška vlada povedala, da prav nikogar nič ne brigajo notranji spori v kakih tuji državi in da bodo Združene države zadnje, ki se bodo vtkale v mehiški verski boj.

pravilo. Imela je družinske situacije; že dalj časa ni živela s svojim možem, a njena mati je skrbela za njenega petletnega sinčka.

V petek je bil nevarno ranjen tudi neki cowboy, ki ga je bik s tako silo treščil ob neki plot, da je oblašal kot mrtev. Zdravniki so ugotovili, da ima tri rebra ranjena in pluća predrti.

Nikaragvajski vojšči požigajo in morijo

Pri svojem umikanju morijo in uničujejo mesta.

Managua, Nikaragua, 21. avgusta. — Revolucionarne čete se umikajo iz Quetzalguaque. Pri svojem umiku so požigale del mesta. Zgorla je največja destilacija v republiki. Neke poročilo pravi, da je bil ubit šupan mesta in mnogo neoboroženih meščanov.

STORKLJE SE IZNEVERJAJO NEMCEM

Berlin. — Nemci se precej razburjajo radi tega, ker jih štokrke zapuščajo. Da ne bo kdo kaj napsnega mislil, naj povemo, da je vse po starem kar se tiče rojstev. Tiste štokrke, ki baje prinašajo novorojenčke, so namreč še vedno na delu kakor prej. Gre se tu za prave pravcate štokrke. Kdor je kadaj povaloval po Nemčiji, je opazil na almenum marškatere nemške hiše štokrkišno gnezdo. Po nekaterih krajih Nemčije pa je sedaj eno tretjino manj štokrkišnih gnezd, kakor jih je bilo prej. Naravoslovci študirajo sedaj, zakaj se štokrke izogibajo Nemčiji, osiroma če se mogoče njih število ne manjša — z drugimi besedami, če mogoče štokrke ne izumirajo.

Naročnina: Zedinjene države (Ivan Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago in Cincinatti \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik s Hetom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawdale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT" Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oglepaju n. pr. (July 31, 1926) poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

KOMU PA GREDO DOBIČKI GENERAL MOTORS KORPORACIJE: MILJONARJEM ALI LJUDSTVU?

"The Wall Street Journal," glasilo finančnikov in borznih spekulativ prizna, da lastujejo multimilijonarji največ delnic General Motors korporacije, t. j. snujočega ogromnega trusta za produkcijo motornih vozil. Če multimilijonarji lastujejo največ delnic te korporacije, tedaj odločajo multimilijonarji tudi o usodi te ogromne korporacije, ker so po zakonu oni tiste osebe, ki kontrolirajo korporacijo. Glasilo finančnikov dalje prizna, da prihaja vedno več delnic v roke teh multimilijonarjev, t. j. notranjega krožka.

Du Pont de Nemours kompanija lastuje 1,380,829 delnic. Te delnice so bile večinoma kupljene za ogromnimi vojnimi profiti. Managers' Securities korporacija lastuje 2,250,000 delnic. Po vesteh y "Wall Street Journalu" lastujejo drugi bogati kapitalisti 1,250,000 delnic. To je skupaj 4,830,829 delnic.

Preden je bila razdeljena in določena zadnja dividenda v delnicah je bilo prodanih 5,161,599 delnic. To je bilo število delnic, ki se niso nahajale v rokah borznih mešetarjev in so bile opravičene do dividende.

Kaj nam povedo te številke? Kakor hitro je bila proglašena 50-odstotna dividenda v delnicah, se je število delnic v rokah multimilijonarjev pomnožilo na 7,246,244 komadov.

Kdo je sklenil, da se razdeli dobiček v delnicah in zakaj se je tako sklenilo?

To so sklenili multimilijonarji ali pa njih pooblaščenec na zborovanju delničarjev, kajti imeli so ogromno večino glasov, ker so skupaj lastovali 4,830,829 delnic. Imeli so štiripetinsko večino. Vedeli so, ako kaj takega sklenejo, da se bodo delnice zopet pomnožile v njih rokah in tako tudi dobiček, ki bo v odstotkih izgledal manjši na delnico, ker je bilo število delnic pomnoženo.

N. pr. ravnatelj družbe so sklenili, da se bo vsak četrtr leta izplačevala dividenda po \$1.75. To na leto pomeni po sedem od sto. Ker so pa bile delnice po \$25 pomnožene s 50-odstotno dividendo v delnicah, pa ni to več po sedem od sto, ampak po sedem in dvajset od sto od vloženega kapitala.

Dividende, ki jih je izplačala General Motors korporacija od dne 1. januarja leta 1922, bodo znesle približno \$220,000,000. Ako pomislimo, da je bilo v to korporacijo vloženih samo \$225,000,000, tedaj se lahko reče, da je to ogromen dobiček. Kajti v štirih letih so kapitalisti prejeli skoraj ves svoj denar povrnen, in kar bodo prejeli dobička naprej bo že več kot vračanje vloženega kapitala, in preden minejo še štiri leta, bodo kapitalisti prejeli še enkrat toliko v dividendah, kolikor so pred osmimi leti vložili v podjetje. To pomeni, da so v osmih letih prejeli dvakrat toliko v dividendah, kolikor je znesla glavnica podjetja.

Tako se v kapitalističnem gospodarstvu množi premoženje kapitalistov. Bogastvo prihaja vedno bolj v roke manjšega števila kapitalistov, kot nam dokazuje z nepobitnimi dokazi razvoj General Motors korporacije.

Da ljudstvo ne opazi osredotočenja bogatstva v rokah vedno manjšega števila kapitalistov, se pa proglašajo dividende v delnicah.

Na drugi strani pa prihaja vedno več ljudi v gospodarsko neodvisnost. To pomeni, da morajo delati za one, ki nič ne delajo, da lahko prežive sebe in svoje družine.

Ako se bo razvoj kapitalističnega gospodarstva vršil nemoteno naprej, mora priti dan, ko bo vse bogastvo na zemlji lastnina peščice neizmerno bogatih kapitalistov, ogromna ljudska masa bo pa delala in garala in se pehala za košček vsakdanjega kruha. Oropana bo vseh življenjskih udobnosti in bo samo še životarila od milosti te peščice kapitalistov.

Noben razumen človek ne more želeli, da človeška družba pride v tak položaj, da bo nad milijoni in milijoni ljudi gospodarila politično in gospodarsko mala peščica kapitalistov. To je vzrok, zakaj se predvsem delavstvo

organizira v socialistični stranki. Ta strana ima v svojem programu odpravo kapitalističnega sistema za blagovno produkcijo in distribucijo, t. j. kar na kratko imenujemo kapitalizem. Ona zahteva in uči, da se kapitalistični način blagovne produkcije in distribucije nadomesti s socialističnim, t. j. s produkcijo in distribucijo blaga v korist in za potrebe vse človeške družbe (t. j. vseh ljudi), ne pa samo zaradi profita, ki hasne samo kapitalistom in nikomur drugemu.

SLIKE IZ NASELJIN

Dopin s pota.

iz Minnesota. — Zadnjič sem v Prosveti poročal o rojaku Johnu Pavniku, ki je umri domov grede iz železnega rudnika. Bilo je pomotoma zapisano, da je bilo to na Ely, Minn. Enako je radi smrti Marko Gregoriča. Rojaka sta umrila na Evelethy, ne pa na Elyju.

Naveličan življenja si je pogljal kroglo v glavo beneški Slovenec Louis Krajnik, star 40 let in neoznanjen, živčeh na Chisholmu. Kaj ga je dovedlo do samomora, ni znano.

V Minnesoti so postali že precej hladni dnevi. Letina je dobra in zlasti krompirja je veliko. Tudi sočiva je dobro obrodilo po tukajšnjih malih kmetijah. Ko smo pekli krompir, sem ga izkopal iz enega samega grmca devetnajet precej ličnih srednje debelosti. To je bilo na farmi, ki jo nazivamo Balkan in se nahaja pri Chisholmu, Minn. Tisto nedeljo smo pekli krompir prav po starokrajško v prosti naravi.

Na Poličevi farmi smo z znanim trgovcem Stefanom Stoničem iz Chisholma in njegovo družino pekli jančka. Bilo je prijetno veselje s petjem in ukanjem, ki se je razlegalo daleč v zelene gozdove. "Čišemske" rojakinje so posebno lepo pele in — kar je bilo tudi veliko vredno — nam najlajbnejše postregle. — Matija Pogorelec.

Zahvala ponesrečenega rojaka.

Claridge, Pa. — Kot je že znano rojakom po tukajšnjih naselbinah, sem bil ponesrečen v premogetem rudniku Makala dne 11. februarja. Padel sem pod voz naložen s premogeto in mi je odrezalo desno nogo nad kolencem. Nahajal sem se v bolnišnici okoli tri mesece in zdaj se nahajam doma z mlado ženo in enim otrokom. Prihrankov nimam, da bi si nogo kupil in so mi rojaki prišli okoli na pomoč, da so priredili zelo lepo veselico v mojo korist, da si bom lahko kupil gumijasto nogo. Raditega me veže dolžnost, da se prav lepo zahvalim.

Vesela se je jako lepo obnesla, zato se zahvalim vsem tistim, ki ste mi kaj darovali in pomagali. Posebno pa se zahvalim vsem uradnikom Slovenskega narodnega doma za brezplačno razpolaganje z dvorano, rojaku Franku Bonazza za prosto vožnjo in vsem za prodajanje vstopnic. Tudi bratje od Workmen's Sick Benefit Funda so darovali \$10. Hvala za prispevke, ki sem jih prejel v skupni vaoti \$225.75. Vaš prijatelj — Frank Rednak.

Slab zaslužek v Virdeu.

Virdeu, Illinois. — Slovenci v tem okraju nimamo nikakega zaslužka, zato si moramo pomagati iz kraja, kamor kdo ve in zna. Nekaj nas dela na Panther Creek Mine, a dosti jih je še brez dela in dela sploh dobiti ne morejo. V tel jami nas dela 800 rudarjev in delamo po tri dni na teden. Zaslužimo pa različno, nekateri še dosti dobro, drugi zopet slabo. Nekaj je tudi takih, ki pravijo, da se za stanovanje in hrano ne napravijo. Slabemu za sluzku mislim da je vzrok to, ker je delo na selidnih tleh (solid). Če bi imeli v jami stroje, da bi izpodrezavali, bi naredili par dni in premoza bi bilo dovolj. Potem bi bile tudi naše plače malo bolj vravnane, saj takih ljudi ne vidim v rudniku, ki bi premoza ne mogli nakladati. Skupen zaslužek pa je tak, da najbrj ne pride po sedem dolarjev na dan na enega.

Pa pustimo delo, saj tako nimamo od dela drugega kot življave roke. Rojaki, bliza se veselice članov društva Grad št. 74 S. N. P. J. dne 5. septembra. Začetek veselice bo ob dveh popoldne in bo trajala do polnoči. Za-

bava se vrši v prostorih br. A. Strukelja. Da bo vse veselo in zadovoljno z veselico, za to vam garantira odbor.

Rojaki, Slovenci, pridite nas obiskat dne 5. septembra. Vstopnina za moške je 50c, za ženske pa prosta. Da se bomo dovolj n. plesali, bo skrbel izurjeni muzikant Anton Martinčič iz Auburna. — Frank Stemplihar, tajnik.

Uspehi društva "Krim".

Bessemer, Pa. — V odgovor cenjenim rojakom, kateri želijo znati, kako so kaj delavske razmere v naši naselbini. O tem se nam morem pohvalno izraziti. Dela se malo in je novodošlec težko delo dobiti, ali ga sploh ne dobi.

Kar se tiče društva, moramo priznati, da v vseh ozirih napredujemo, posebno v letošnji kampanji imamo zaznamovati zadovoljiv uspeh.

Pohvalno se moram izraziti o članstvu društva "Krim" št. 97, ker vsi bratje istega delajo za dobrobit društva in jednote.

Odbor društva "Krim" se s spoštovanjem zahvali vsem sosejnim društvom iz bližnjih naselbin, katerih člani so se odzvali našemu vabilu na piknik in nam pomagali do uspeha. Posebno smo dolžni se zahvaliti članom in odbornikom Hrvatske zajednice, kateri so se mnogoštevilno odzvali našemu klicu in nam pomagali v vseh ozirih.

Hvala in priznanje društvu predsedniku kakor tudi veseličnemu menagerju in sploh veseličnemu odboru in onim članom, ki ste delali v požno noč za korist društva.

Končno uljudno pozivjam vse člane, katerim posel dopušča, da se sigurno udeležite prihodnje redne društvene seje dne 19. septembra, ker rešiti imamo važno zadevo v korist društva. Z bratakim pozdravom! — Frank Seitl, tajnik.

Ob 12. vojni obletnici

Ne velja več! Tako je bilo naenkrat rečeno. Zapovedi: Ne ubijaj, ne kradi, ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe, odpuščaj, prizanščaj itd., ne veljajo več. Umor ni več umor, rop ni več rop, temveč rekvizicija, pošgane vasi niso več nesreča in zločin, ampak "pridobljene postojanke" in tako gre v nepreglednost.

Duhovščina, ki ima za poklic učiti svete postavne in zapovedi, razglasa prav vneto, da vse zapovedi ne veljajo več ter kar čez noč preuredi in preobleče Boga. Ni več večne ljubezni in dobrote! Mesto nje je "Gospod vojnih trum" in v njegovem imenu se blagoselavlja morilno orožje.

Naenkrat nastane cel katekizem potrdil in zagovorov zločina vojne. Najpripravnejši razlogi za vojno so približno sledeči:

- 1. Vojna je uvedena od Boga, Gospoda vojnih trum, kar dokazuje tudi sv. pismo.
2. Ker so vojne vedno bile, bodo tudi vedno ostale.
3. Človeštvo potrebuje od časa do časa vojne — decimiranje, da se preveč ne razmnoži.
4. Trajni mir pomehuži in povzroča gnilobo, kakor stoječa močvirna voda.
5. Vojne so vzgojevalna sredstva za junaštvo, poštrevovalnost in druge čednosti.
6. Ljudje se bodo vedno prepirali, popolno soglasje pri vseh zahtevah je nemogoče, interesi ali vedno nasprotujejo in tako je vedno mir nemogoč, vojna pa kot rešitelj sporov in nasprotij potrebna.
Od teh stavkov se sicer nobeden ne more obdržati, služijo pa vsi skupaj, kakor tudi posamezni na najrazličnejše načine zagovornikom človeškega klanja. Če zagovornik vojne ne more vidrati točke 4., ker mora priznati, da je mir sreča, pa hitro prizna, da je vojna po točki 1. in

š. neizogibno zlo. Če mu dokažeš, da bi se vojne lahko preprečile, ti pa odgovori, da je boljše, če se ne, ker po točki 5. vzklije iz njih toliko čednosti. Na dokaz, da vojna ravno nasprotno ljudi posurovi, da ubija človečanstvo, je pa odgovor točka 3. Argument, da vojna trebi človeštvo in preprečuje preveliko razmnožitev, je od vseh argumentov vojnih zagovornikov najgrši. Po tej logiki bi lahko od časa do časa za "trebljenje" človeštva uvedli tudi z umetnimi sredstvi kugo.

Ob izbruhu vsake vojne se takoj pokaže, kako nemoralna je meščanska vzgoja in kako pogubna za svetinje človečanstva. Sistematično se vzgojujejo vojniželna pokolenja. Zgodovina, kakor se v šolah uči, je glavni vir navduševanja za vojno. Otroku se vbija v glavo, da "gospod vojnih trum" vojne narekuje in da samo vojne vodijo usodo narodov skozi dobe. O najstrašnejšem pokolju se otrokom govori kot o neki vsakdanjosti in potrebi, da se zatre naravni odpor proti moritvi in uničevanju. Smrt na bojišču se mladini poveličuje kot največja sreča brez vsakega rizika, ker milijoni, ki so v vojnah izkpravili, ne morejo pripovedovati o strašnih svojih zadnjih časih.

Ko tako vzgojena mladina doraste in se končno sama znajde na kakem bojišču, spozna del tik pred svojo smrtjo, torej prepozno za sebe in za druge, veliko in ostudno laž vojne slave; drugi del, ki se vrne, pa po večini zopet same laže svojim potomcem in pripravila nove žrtve za novo klanje. Pokvarjeni in zaslepljeni učitelji zgodovine so krivi, da se tako malo ljudi razvname v upravičenem sovraštvu proti vojni. Ko na krvavih bojiščih pride spoznanje in zagori sovraštvu, je za veliko večino že prepozno, kajti strašna smrt za duši vse protestne klice, ki bi drugače prevpili s strašno silo vse vojno navdušenje čelaga sveta. "D.P."

JUGOSLOVANSKO VSELJEVANJE V ZDRUŽ. DRŽAVE V FISKALNEM LETU 1925—1926.

Na račun jugoslovanske kvote, ki znaša 671, je bilo v fiskalnem letu 1925-26 pripuščeno v Zdruzene države 589 priseljencev.

Ta številka ni merodajna za vprašanje, ali je bila kvota izčrpana ali ne, ker velja kvotni vizum, izdan po ameriškem konzulu, štiri mesece, in pridejo vsled tega na račun lanske kvote priseljenci še v tem letu v Zdruzene države. Odločilno je vprašanje, koliko je bilo na račun kvote izdanih vizumov. Po zadnjih poročilih, ki segajo do začetka junija, izgleda, da ni bil izdan popolni kvantum vizumov. Žal se, da je razlog v praktični ameriškem konzulu v Beogradu, ki kontrolira vso našo kvoto, in odločuje za vse leto naprej osebe, katerim bo izdal regularne vizume, pri čemer pridri gotovo številu za prednostne vizume v smislu 6. oddelka zakona od leta 1924; če potem ni toliko takih prednostnih vizumov (preferences within the quota), kolikor je v ta namen pridral številki, tedaj ostane kvota neizčrpana.

V mesecu juniju je bilo na račun jugoslovanske kvote pripuščeni 52 priseljencev. Izven kvote je bilo v juniju pripuščeni 377, v celem letu pa 2,455 oseb. Skupaj je bilo v juniju pripuščeni 429, v celem letu pa 3,044 oseb.

Po narodnosti

je bilo pripuščeno priseljencev (na račun kvote in izven kvote, o katerih se predpostavlja, da bodo trajno ostale v Zdruzenih državah): Bolgarov, Srbov in Črnogorcev 532, Hrvatov in Slovencev 692, Dalmatincev, Bosancev in Hercegovcev 75, skupaj 1,299. Nepriseljencev, to se pravi oseb, o katerih se predpostavlja, da ostanejo le začasno v Zdruzenih državah, je bilo pripuščeni: Bolgarov, Srbov in Črnogorcev 837, Hrvatov in Slovencev 995, Dalmatincev, Bosancev in Hercegovcev 200, skupaj 2,032. Priseljencev in neprise-

ZA NAŠE FARMARJE

Potaš je koristen za koruzo. Sele sedaj se je pronašlo, kako velike vrednosti in pa kako koristen je potaš za koruzo. Potas, pepelika ali lugasta sol, kakor jo mi imenujemo, je velike vrednosti za farmarje. Razni poskusi so bili narejeni in dokazalo se je, da takovana indijanska koruzna potrebuje več kot sedemdeset odstotkov potasa, kot pa drugih snovi, da se dobro obnese. Dušika potrebuje 35 odstotkov, medtem ko ne potrebuje veliko fosforne kislina. Tako boste videli to zvezo: ve like množine med potasom in pa med dušikom, ki se vasej pomnoži. To tudi pomnoži protein za 35 odstotkov, kar je vsekakor vredno, da vemo.

Proteini se pa še precej razlikujejo v raznih rastlinah, v katerih jih najdemo. Vsaka rastlina ima možnost, pot gotovimi ugodnimi okolčinami, da porabi še precej veliko količino dušika, ki ga spremeni v pomnožene proteine. Najmodernejše kmetijske šole so spoznale veliko vrednost potasa, ki jo ima za proteine. Lahko imate veliko fosforja ter drugih snovi, toda če ni potasa, ne bo tudi proteinov. Ravnotako je potreben potas za deteljo, ako hočemo da uspeva.

A kljub temu imajo znanstveniki še dolgo pot, da bodo pronašli še vse vrednote umetnega gnojila, da tako posprejšijo rast in letine za kmetovalce.

"HIŠA GOSPODOVA" — ŽGANJARNA.

Bloomington, Ill. — V sredo zvečer so zvezni agenti aretirali Williama Sirona iz Lexingtona na pod obtožbo, da je izdeloval in prodajal žganje. Siron je zaprt sedaj v tukajšnji okrajni ječi.

Siron je bil pridigar v neki lexingtonski krščanski cerkvi. Zgoraj je pridigal, spodaj — v "basementu" — pa je kuhl žganje ter ga prodajal vernikom in najbrže tudi nevernikom. — Siron je bil tudi knjižničar lokalne javne knjižnice ter uradnik neke ameriške bratske podporne organizacije.

NOV BUTLEGARSKI UMOR.

Chicago. — Zopet so zaropotali revolverji v rokah butlegarjev in na tleh je obležal Antonio Spano, alias Joseph Nero, star 40 let. Spano je bil najbrže v zvezi z butlegarsko tolpo Philippa Piazza, pokojnega butlegarskega glavarja predmestja Chicago Heights. V Ameriko so ga importirali Genna bratje pred petimi leti. Phillip Piazza je s par svojimi sorodniki kontroliral vse salune, javne hiše in igralnice v imenovanem predmestju, kjer je bilo kljub zakonom in prepovedim vedno dovolj alkoholnih pijač in zastopnic Venere, ki so za denar prodajale svojo ljubezen. Ampak Piazzaova tolpa je imela hude tekmece med raznimi drugimi butlegarskimi tolpmi. In ker navadno butlegarji poravnava svoje spore s revolverji, ali celo s strojnimi, so tudi tu poslužili se istih sredstev. Padel je Phillip Piazza in pred njim in za njim še trije drugi njegovi zavezniki. Padli so že trije Genna bratje. In sedaj je padel Antonio Spano.

Policija ne dvomi, da so Spana zvalili njegovi butlegarski tekmeči in sovražniki v zaselo. Umorjen je bil v "mal'italiji", baš ko je stopil iz svojega elegantnega avtomobila. Obleden je bil jako elegantno in ves je bil obložen z dragimi kameni.

Policija ni mogla dobiti nobenega očitilca, četudi je popolnoma jasno, da je moralo biti na tisti obljudenj ulici ob 8. uri zjutraj — takrat je bil namreč umor — izvršen — precej ljudi. Italijani, ki tam okrog živijo, že vedo, kakaj molčijo. Zvezni agenti preiskujejo nek jako sulmiv slučaj. Dva mestna policaja sta v sredo aretirala dva moška, ki sta peljala par sodčkov prvovrstnega piva na mestni pomol. Aretiranca sta izjavila, da je pivo namenjeno za nekega višjega okrajnega uradnika, ki ima v politiki veliko besedo. Policija vseno nista poslušala pripovedovanj aretiran-

Škafličarji v New Yorku so sledili klicu unije

Podjetniki jim groze s sodnijsko prepovedjo. — To je zadnje grozljivo sredstvo, ki se love zanj podjetniki.

New York, N. Y. — Newyorški škafličarji, ki izdelujejo škatle iz trdega papirja, so sledili klicu unije, ki je nanje apelirala, da naj organizirajo škafličarje v odprtih delavnicah. Tako izjavlja George E. Powers, unijški organizator. Zdanja poteka, ki so jo izigrali podjetniki, da preprečijo organiziranje škafličarjev, je bila ta, da so zagrozili s sodnijsko prepovedjo. Podjetniki pravijo, ako organizirani škafličarji ne odnehajo, tedaj zaprosimo za sodnijsko prepoved, ki bo prepovedala organiziranim škafličarjem govoriti s neorganiziranimi. Powers izjavlja, da do zdaj še niso bile odrejane stavke.

Powers je pronašel, da neorganizirani škafličarji delajo po 4 ur in več v tednu. Organizirani škafličarji delajo 46 ur v tednu, toda unija zahteva, da se dela še 44 ur v tednu. Neunijški delavci prejema veliko manjšo mezdo, kot unijški. Delavci, ki so zaposleni pri vezanju škatel, zaslužijo v unijških delavnicah od \$38 do \$42 na teden, medtem ko neunijški zaslužijo samo do \$25 tedensko. Dekleta zaslužijo od \$28 do \$32 v unijških delavnicah, v neunijških samo do \$20. Take razlike postojijo pri vseh delih.

V New Yorku je kakšnih 10.000 škafličarjev. Unija namerava doseči minimalno mezdo za vse vrste delavcev v tovarnah za škatle. V ta namen pa mora organizirati vse škafličarje. Danes ima unija namen najprvo znižati tedenski delavni čas na 44 ur in na to na 40.

Pogodba med unijo in podjetniki poteče šele dne 1. oktobra. Podjetniki so pa že v mesecu juliju, torej pet mesecev pred potekom pogodbe, skušali izpremeniti pogodbo. Podjetniki so poizkusili s podkupovanjem, nasiljem in drugimi sredstvi doseči svoje želje. Končno so pa izjavili, da se ne bodo več pogajali z unijo. Podjetniška organizacija je šla celo tako daleč, da je svetovala, da podjetniki ne plačajo delavcem štirih praznikov v mesecu juliju. Toda člani podjetniške organizacije so se glede tega vprašanja pocepili in po kratki stavki so bili podjetniki zopet primorani, da so se pogajali z unijo. Unija škafličarjev je še zdaj neodvisna. Organizirani so prišli organizirani papirni delavci in Paper Pulp & Sulphite Workers Intl. upa, da se ji pridruži. Sedaj se bolj vrši agitacija za podkup. Izdajajo se letaki in sklicujejo shodi, ki imajo namen podučiti delavce v tej industriji.

Na teh shodih se sprejemajo novi člani, ki plačajo zelo znano pristopnino.

To podučno, kampanjo bi pa podjetniki radi ustavili in za to groze s sodnijsko prepovedjo. Za podjetnika je največji strah podkup delavcev. Podučeni delavec se ne pusti več izkoristiti kar tjevdan.

Bolezen našega stoletja.

Pravzaprav bi se ta bolezen ne smela imenovati haš bolezen 20. veka, prej tretjega decenija našega stoletja. Bolezni je ime blaznost; londonski zdravniki so na podlagi statističnih podatkov ugotovili, da številno na duhu obolelih ljudi konstantno narašča vsako leto od premirja sem.

Tako je bilo n. pr. leta 1920. v celni Angliji okoli 15.000 ne-srečnikov, ki so morali biti z bog opasnosti svoje boleznj zaprti v norišnicah; danes je to število že naraslo na 17.000. V tem številu pa niso vštetni oni umobolni, kojih bolezen ni bila tako teška, da bi morali biti internirani, a se morajo nahajati pod stalno zdravniško oskrbo. Teh je v vsej državi 22.000.

Ali je res potrebno še s številnimi dokazovati, da je svet danes bolj nor kakor pred vojno?

Oče spoznan krivim umora svoje hčere

Tekom obravnave se je izkazalo, da je imel z njo krvoskrusko razmerje.

Seattle, Wash. — Pred tukajšnjim višjim sodiščem je bil v petek Wallace Cloyes Gaines spoznan krivim umora svoje 22-letne hčerke Sylvije in porotniki so določili kot kazen smrt na vesalji.

Ko je bila prečitana obsodba, je obsojenec prvi trenutek omahnil, toda hitro se je zopet varoval ter je zapustil sodno poslopje nekako ošabno in brezbržno se držel.

Obravnava protu Gainesu je vzbujala v tem mestu več pozornosti kot katerikoli drugi kriminalni slučaj v zgodovini Seattlea. Zanimivo je, da država ni imela proti Gainesu nobenih direktnih dokazov, temveč da je prosekucija v glavnem nagromadila vsepolno indirektnega dokazilnega materijala proti njemu.

Sylvia, ki je dokončala študije na nekem višjem šolskem zavodu v Massachusettsu, je bila umorjena 16. junija. Naslednjega dne so našli njeno truplo ob obali nekega jezera, dve milj od Gainesovega doma. Sylvia je prišla k svojemu očetu septembra meseca lanskega leta, in sicer od svoje matere Mrs. H. L. Maynard, ki živi v Lynfieldu, Mass. Svojega očeta ni videla že šestnajst let. Gaines je živel v Seattleu, od kar se je vrnil iz svetovne vojne. Vojna je pustila — kot na številnih drugih — tudi na njemu svoje sledove.

Takoj po najdbi trupla ni padel noben sum na Gainesa, ki je celo pomagal oblastim zasledovati morilca. Toda kmalu je padel sum nanj in bil je aretiran. Neki sofer je pričal, da je videl Gainesov avtomobil tisti usodni večer nedaleč od mesta umora. Več prič je izpovedalo, da se je Gaines večkrat prepiral s hčerko. Prosekutorji so našli dovolj dokazov, da so lahko trdili, da je obstajalo med očetom in hčerko nedovoljeno razmerje. Oče, ki svoje hčerke ni videl dolgi šestnajst let, se je — po tej trditvi — blazno zaljubil v njo, ki je bila sedaj popolnoma razvita in brhka ženska. Pripravil jo je do tega, da se je z njim spolno družila, a ko se ji je tako razmerje začelo gnusiti ter je sklenila pretrgati ga s tem, da odpotuje, jo je on v ljubosumni jezi umoril.

Med obravnavo je Mrs. Elizabeth Gaines, njegova druga žena, neomajno stala na njegovi strani, vkljub temu, da je lahko po pravici domnevala, da jo je goljufal s hčerko svoje prve, še živeče žene.

Med porotniki sta bili dve ženski, ki sta pri prvem in drugem glasovanju bili za oproščanje in šele pri tretjem glasovanju pristali na krdvorek. Vsi porotniki in porotnice so bili zakončki možje oziroma žene s hčerkami približno iste starosti kot je bila umorjena Sylvia.

MLADA RAZBOJNIKA KONGALA SVOJO KARIJERO.

Eden se bori s smrtno, drugi pa je obsojen na 20 let ječe.

Pueblo, Colo. — Leslie in Forrest Gonca iz tega mesta sta zadnje čase delala mnogo preglednice oblastim. Ko sta bila nedavno aretirana v Kansas Cityju, Kansas, radi nekega ropa, sta si z revolverji priborila pot na svobodo, nakar sta šla v Colorado, kjer sta izvrševala skrajno predhrzno rope in po nekaterih krajih ljudstvo naravnost terorizirala. Oropala sta celo nekega klerika ter se odpeljala z njegovim avtomobilom. Lovili so ju celo z eroplani, pa sta se precej časa sprotino izogibala.

V petek pa sta le prišla v roke pravice, in sicer ko sta prišla v to mesto, da obiščeta svoj dom. Leslie, ki je star šele 14 let, se je upri aretaciji ter je bil teško ranjen; sedaj se bori v bolnici s smrtno. Forrest je bil aretiran brez boja ter se istega dne postavljen pred sodni stol. Obsojen je na dvajset let ječe.

S polja vede

Še g strelj in njenih poškodbah.

Blisk ogroža vsakega človeka, ki se za časa nevihte mudi v njenem območju, toda kakor znano, je nevarnost ponekod večja, ponekod manjša. Tako je n. pr. opasno nahajati se ob nevihti v višje ležečih samotnih hišah, zlasti v bližini jezera itd., kakor smo pred kratkim zabeležili. Takisto je zelo opasno za delavce, ki se nahajajo ob nevihti v bližini električnih naprav in aparatov, čeprav te naprave niso spojene z daljnovodom.

Človeška koža prevaja elektriko brez škode, če ni njena jakost in napetost prevelika. Če udari strela v človeka, pride nanekrat izredno velika množina elektrike v stik z njegovim telesom; elektrika se pod kožo, v celicah, pretvori v toploto in nastala vročina ugonobno cele prafije celice. Ne nastane sicer prava opekline, nego le opekline silena rana; prizadeto staničevje je kakor da bi bilo skuhaneno. Pogosto spominjajo rane na poškodbe iz strelnega orožja. Strela silno razgreje obleko, ki potem povzroči na koži opekline. Poškodbe od strele kažejo nenavadne oblike: često segajo od desnega ramena v palec širokem pramenu preko telesa do levega stegna, včasih pa se opekline v spirali ovija okoli telesa ali onega uda. Značilno za poškodbe, povzročene od strele, je, da poteka rana nekako v geometrični obliki, vzporedno z določeno skupino mišic.

Včasih se pripetih da električna iskra švigne križem krašem in povzroči na koži posebne like, ki so sploščena skratnordeča, pozneje pa obide in izginejo po preteku enega ali dveh dni.

Kot posledica poškodbe od strele se neredko opažajo na ponerešenem duševne motnje. Mnogo ljudi sploh pozabi, kako se je nezgoda pripetila; nekateri se zavedajo, da se je zabliskalo in zagrmelo, drugi pa niti tega več ne vedo. Zgodi se, da strela ne povzroči hujšega, kakor da omrtno nekateri deli telesa, a le za en, dva dni. Če pa ostavi strela hujše posledice, se le-te pokažejo najprej na živčnem sistemu. Kogar je kdaj zadela strela, bo ob nevihti kazal veliko razburjenje in grozo. Celo možni, neustrašeni možje začno ob hudi nevihti vzdihovati in iščejo, kakor otroci, zavetja v temnih kotih.

Med očesnimi poškodbami, ki jih utegne povzročiti strela, se najtežje opaža kaljenje očesne leče. Gluhost ni baš redka posledica strele, čeprav je večinoma le prehodnega značaja. Med notranjimi motnjami bi navedli: glavobol, pomanjkanje apetita, neredno funkcioniranje črevesja, pomanjkanje spanca, nemir, mrzlica; manj pogosta posledica je zjatenica z vročico.

ISEČJO SE!

Martinka Šokčević iz Slakovcev pri Vinkovcih; zadnje znano bivaličke St. Louis, Mo.; Ivan Grubić iz Zagreba; zadnje bivaličke New York, N. Y.; Milo F. Kadija iz Njegoša, Črna gora; Karlo Heker iz Like; živel je v Lackawanni, N. Y., in v Daytonu, O.; Tomo in Josip Čankić iz Majorova, Novi Marof, Hrvatska; živel sta v New Yorku; Vencel Horak; nekdanj je živel v Nottinghamu, O.; baje je umrl, a ne ve se, kje; Dragutin Karas iz Zagreba;

Radivoj Rancavljević; zadnje znano bivaličke Tire Hill, Pa.; Henrik Šmid iz Zagorja ob Savi; baje živi v Wabushu, Minn.; ali v Wabushu, Nev.; Frank Wrban; zadnje znano bivaličke Cleveland, O.; Anton in Pere Pašalić iz Banjaluke; zadnji naslovi Vineland, N. J., in Kenosha, Wis.; Milan Rušić; nekdanj je živel v Dooge, Mis. Kdor bi o teh ljudeh kaj vedel, je naprosen, da to naznani izselniškemu poslancu (Commissioner of Emigration), 1819 Broadway, New York City. PREDAL ZA INFORMACIJE. Milwaukee, Wisconsin. — Še vedno osemindtrideset.

krvavljenje iz spolnih organov in črevesa ter neodoljivo bruhanje.

Smrt kot posledica strele nastopi, kadar so ranjeni za življenje važni organi. Kri udari iz sive možganske substance in iz hrbtničnega mozga, in celice se vsled toplote unčijo; v takem primeru mora življenje prenehati.

Kako skušamo rešiti človeka, ki ga je zadela strela? Prvo je, da ga odnesemo na sveži zrak in ga, če je pač potrebno, z umetnim dihanjem zopet spravimo k življenju. Pri tem pa velja paziti: ne smemo namreč pritiskati na žolodce, posebno, če je poln. Glavo ponorečena je treba položiti na visoko vzglavje, da vsled prevelikega pritiska na možgane ne udari kri iz celic, kar utegne biti katastrofalno. Ko smo ponorečena oživili, ga odnesemo v posteljo, ki je ne sme zapustiti vsaj par tednov.

IZDELOVALCI PLAŠČEV SO ODLOŽILI STAVKO.

Boston, Mass. — V tukajšnjem mestu se je organiziralo okoli tisoč izdelovalcev dežnih plaščev. Mesto, da bi proglasili stavko, ker so njih podjetniki radi njih zahtev postali, kar nanekrat gluhi, pa čakajo na konferenco organizacij Int. Ladies Garment Workers s podjetniško organizacijo, ki se je šele ustavila. Izdelovalci plaščev zahtevajo 42 ur dela, ki se naj razdeli na pet dni v tednu, minimalno mezdo 44 dolarjev za delavce in \$35 za delavke itd. Člani organizacije so pridno na delu za pridobivanje novih članov.

NOVE KNJIGE IN LISTI.

Zdravje. — Zdravstveno poučni list, št. 7-8, leto II. Prejeli smo to dobro ljudsko revijo, ki je prava učna knjiga za ohrano zdravja. Bogata je na izbranih dnakih in nasvetih. Vsebins: Poletje — v naravi! O disociaciji in konstituciji (abs. med. Bojan Pirc). O zobni negi. (Dr. Lojze Brenčič.) Bacilozoski. Zdravniki in publika. (Dr. Fr. Goesti.) Postava in značaj. Sola pod milim nebom. Prva pomoč. (Dr. Ivo Pirc.) Kako postanemo bolni. Zakonik kraljevstva hijgiene. Naša zdravstvena zakonodaja. Slabo čtivo. Križem po Sloveniji. Knjiga je bogata tudi na ilustracijah. Revija se naroča pri upravnishvu "Zdravja" Ljubljana, Zaloška cesta 2. "The Epokekman's Secretary." Being the Letters of Mame to Mom. — By Upton Sinclair. Ta satirična pisma, ki so čitateljem Prosvete že znana, ker izhajajo v sredini izdaji na angleški strani, so sedaj izšla v knjigi. Založil je knjigo pisatelj sam se naroča pri njem v Pasadena, Cal.

Vladno skrb za poplavljenice dobro ironizira belgrajska "Politika." — Po poplavljeni Vojvodini se s čolni vozijo žandarji in eksekutorji ter priganjajo k plačevanju — davkov. Ljudje pa pravijo: "O, saj bomo plačali, saj tako radi plačamo, samo malo počakajte, da zlezemo s streh in podstrešij!" "Orjuna" je priglasila svojo "delavsko" organizacijo Delavski zbornice. Upravni odbor Delavske zbornice je o tem razpravljaj in prošnjo za sprejem soglasno odklonil. V tem slučaju je šlo za Orjunaše iz Studence pri Mariboru, ki jim predseduje neki krvno čisti nacionalist Frelj. Značilno je, da so priglasili svoj pristop baš sedaj, ko se je njih število skrčilo na 6 članov. Res značilno, kdo že danes vse snuje delavske organizacije ... Ubogo delavstvo!

Ženstvo v Nemčiji v političnih zastopih. Izmed 493 sedežev v nemškem državnem zboru jih imajo ženske 33, kar je več kot v kateremkoli drugem parlamentu na svetu. Mnoge nemške poslanke imajo v zborničnih odsekih važna mesta. Komunisti so nekaj časa imeli žensko celo za predsednico svoje poslanškega kluba. V pruskem delavnem zboru je 41 žensk in 70 v drugih nemških zbornicah. Zastopane so skoro v vsakem občinskem svetu. Za napredek nemškega žensiva ima socialna demokratija glavno zaslug. Nemško ženstvo je v politiki izvejevalo popolno enakost z moškimi, medtem ko je njihovo gospodarstvo stanje razmeroma slabše, kakor pa n. pr. stanje

Vesti iz Jugoslavije

Ameriški dijaki pri pesniku Vojnoviču.

Dubrovnik. — Našega odličnega pesnika in književnika Ivana Vojnoviča, ki se sedaj nahaja v Gruži, je posetila deputacija ameriških dijakov, ki so prišli k njemu na poset ter so ga naprosili, da bi njegova dela izdal tudi v Ameriki.

Tovarna škroba v Kranju.

Kranj. — Tukajšnji tovarniški tikanje je bilo dovoljeno od ministrstva za trgovino in industrijo, da sme pričeti tovarno s škrobom.

Radić v Vinici. Radić se zadnja leta kaj rad potika ob slovenski mejli. Oblega jo a svojimi govori, svari jo in grozi obnemem. Topot je šel v Vinico. Povedal je, da je bil tam že pred dvajsetimi leti in da se gospoda dotati ni izpremenila. Je bolj nemurna kot hudobna. V tem tihfzno resnice. Govoril je pa v Vinici tudi o vladni in državni politiki, o sporazumu, o sporu s Bolgarsko itd. Njegovi shodi so rodili v Belgradu prijetne komentarje. Pravijo, da zato, ker je tudi Bolgariji poveljaval, kako se mora odsej zadržati, drugi pa trde, da je njegov govor izval v Belgradu prijetni dojem zato, ker je na kraju shoda najavil svoj skorajšnji odhod v Zenevo. Stara, znana resnica pa je, da vidijo v Belgradu Radića raje v tujini, kakor pa doma. Mu pač radi privoščijo nekaj prijetnega oddiha v gorati Švici, so pač njegovi dobri in iskreni prijatelji.....

In zopet Radić. Radić je zopet na agitacijakem potovanju ter govori na vse pretege. Sedanja turneja je začel na Grobnikem polju, kjer so se pred dobri 700 leti Hrvati bili a Tatarji. Govor je začel a Tatarji — primerjal jih je z ameriškim milijardarjem in tovarnarjem Fordom in Amerikanci, čes, da so imeli Tatarji toliko konjev, kot imajo Amerikanci avtomobilov — končaj je pa z napovedjo velikih in dobrih izprememb še letos, posebej pa še na jesen — in čudno željo, da bi to "vsi srečni in zdravi doživeli." Na Sušaku je pa svoje smadeno razgovornost posvetil delavcem, razlagajoč, da marksisti niso uspeli, ker so hoteli "odpraviti boga." — Poleg Radića jih ne more biti veliko, ki bi si resno mlalili, da take neumnosti vlečejo.

Umrlj v Ljubljani: Ivan Potisek, strojevodja, 34 let; Alojzija Berlot, poštna odpravnica v pok., 58 let; Jos. Zbontar, sin kajlarja, 5 let; Cecilija Cesar, delavka, 83 let; Anton Kolar, dninar, 49 let; Marija Gregorčič, tob. delavka v pok., 58 let; dr. Justo Rožič, inšpektor kontrolni mer, 49 let; Marija Poznič, žena železniškega uslužbenca, 57 let; Ivan Završnik, pivovar, 46 let; Pava Balant, delavec, 87 let; Terezija Istonič, žena delavca, 39 let; Peter Majdič, sin kurjača, 2 leti; Franc Noč, zagar, 40 let; Jožef Klavžar, zasebnica, 40 let; Angela Melik, hči zasebnice, 2 leti; Ladislav Hruškovar, sin železniškega delavca, 6 mesecev; Ljudmila Bajželj, hči vrvarja, 3 leta; Terezija Kastelic, bivša postrežnica, 72 let; Anton Rozmarič, delavec, 23 let; Jože Menšek, posestnik, 40 let; Jožefa Tramsak, hči železniškega vpkojenca, 3 leta; Branko Muhvič, sin delavke, 5 mesecev, in Marija Pibernik, kuharica, 70 let.

Ameriški turisti v Dalmaciji. V Boko Kotorsko je prispel ogromni angleški parobrod "Lapland," družbe Red Star Line. Ta pomorski orjak (reg. ton 20 tisoč) je pripeljal 15 ameriških turistov. Komaj je parobrod spustil sidro, je izvedli na prvi jarboli jugoslovansko zastavo. Gosti so si z velikim zanimanjem ogledali divno pokrajino in njene znamenitosti; nekateri so se z avtomobilu peljali tudi na Lovćen, odkoder se nudi krasen razgled na Jadran. Naslednjega dne je ladja odplula proti jugu.

Agitirajte za "Prosveto"!

IZ PRIMORJA

Umrlj je v Trstu g. Josip Ješ, uradnik Živnostenske banke.

Preiskava v Idriji. Javna telovadba je bila v nedeljo 25. julija. Drugi dan pa so prišli varnostni organi v posete k voditelju telovadbe g. Fr. Krčniku, izvršili so pri njem hišno preiskavo, potem so prebrakali vso telovadnico in po dolgem trudu so odšli praznih rok.

All ne bo nikake podpore? Slabo vreme, nalivi, toča, vse to je napravilo ogromno škodo kmetovalcu. Ljudje gledajo a strahom v bodočnost in se vprašujejo, kaj bo? Spominjajo se časov, ko so bili ob vremenskih ne-zgodah časno oproščeni davkov in so v slučaju suše dobivali krmo po znižani ceni. Italijanska davčna zakonodaja ne določa nikakih olajšav za oškodovance po toči in vlada more dati pomoč le v slučaju izrednih katastrofalnih nesreč. Zastopniki trpečega ljudstva se oglašajo na vseh kompetentnih mestih. Tajnik goriškega pol. društva "Edinost" je bil pri goriškem podprefektu v zadevi valed kmetovalcem, ki trpijo valed vremenskih nesreč ali odgovor, ki ga je dobil, ne kaže nikakega upanja na pomoč in podporo!

Železniška proga med Sempetrom in Volčjodrago se razširi. Postavi se dvoje tirna. Dela se še vrkijo in marsikak vrt in vinograd se bo moral umakniti novemu tiru. Tramvajaka črta Gorica-Sempeter. Občinski komisar v Gorici je izdal dovoljenje za vso potrebna dela v svrhu zgradbe tramvajake črte iz mesta v Sempeter.

V Podgori pri Gorici dobijo številne delavke za štirinajstdnevno delo po 5 ur na dan okoli 35 lir. Delavci dobivajo po 2.10 do 2.40 lir, tako da prejmejo vsakih 14 dni po 120 do 130 lir. Delavci obupavajo. Istrska poljedelska razstava. Vrklje se priprave za prvo istrsko poljedelsko razstavo v Puli. Izloženi bodo raznovrstni pridelki in kmetijski stroji. Razstavo omogoči poljedelaka šola in delalni odbor za šitno borbo.

Samomor radi nesrečne ljubani. Zastrupila se je v Trstu 23letna Justina Živic, doma a Krassa. Ljubila je nekoga otročnika. Ko jo je sapsutil, je napravila konec svojemu življenju.

Tekstilni delavci nastavkali v Rochester, N. H.

Rochester, N. H. — V tovarni Wyandotte Worsted Mill je zastavkalo dvanajset ihlarjev. Posledica te stavke je, da je tovarna zaprta in ja je sto delavcev primorani ostati doma. Delavci imajo po \$19 tedenske mezde, a oni zahtevajo tri dolarje poviljanja na toden.

NAROČNIKI POZORI

Znamenje (July 31-1923) pomeni, da vam je naročnina potekla ta dan. Pomnite jo prebravšano, da vam lista ne ustavimo. Ako lista ne prejmete, je mogoče vstavljeno, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, je mogoče vstavljen valed napadnega naslova, pišite nam dopisnico in navedite stari in novi naslov.

Naši zastopniki so vsi družštni tajniki in drugi zastopniki, pri katerih lahko plačate naročnino. Naročnina za celo leto je \$5.00 in za pol leta pa \$3.50. Član 8. N. P. J. doplačajo na pol leta \$1.90 in za celo leto \$3.80.

Za mesto Chicago in Clove za leto \$6.50, pol leta \$3.25, in člans \$5.30. Za Evropo stane na pol leta \$4.00, za vse leto pa \$8.00.

Tednik stane za Evropo \$1.70. Člani doplačajo samo \$0. za poštnino.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov: UPRAVNIŠTVO "PROSVETA" 2657 S. Lawrence Ave. CHICAGO, ILL.

Ivan Lah:
Primo vere
Emonska noveleta.

Tisti čas je bil Publius Florus s svojimi četami na akrajni meji Panonije, kajti približevala se je pomlad, in sovražniki so porabili ugodni čas zase, da so napadli naše meje, predno so mogle dospeti čete od juga.

Ves dan je sedela gospa Vitelija ob oknu in gledala proti jugu, kjer se je kazala velika cesta, ki je vodila proti Rimu. Gospa Vitelija je bila po rodu Rimljanica in je ljubila to mesto, ki je bilo glavno mesto Imperija, svetišče bogov in središče radosti in ljubezni.

ga je dala prinesiti s seboj, da je ob njem budila spomine na srečno mesto. In zdela se ji je, da je sam bog začutil njeno bolest in da more njemu pomoči o svoji ljubezni. Zato je v trenutkih največjega koprnenja objemala marmornati kip in ob mrzlem kamenu hladila svoje ljubezni željno telo.

Drugi dan je prišla novica, da pride skozi mesto oddelek konjenice, ki jo vodi Marcus Potius. Ta oddelek namreč je bil namenjen za severno mejo, kjer je stal s svojimi četami Publius Florus.

Take pesmi so se zbujele v dneh zapučenosti in hrepenenja. Imela pa je gospa Vitelija v svoji sobi kip boga Apolona, ki

solnčnega juga. Oni pa, ki so sem prihajali iz Italije, so bili izgnanci, ki so živeli žalostne dni. Zato je gospa Vitelija v tem času tako hrepnela po jugu, kjer so se vršile velike pomladne slavnosti.

Tako je govorila gospa Vitelija in je poslala za tisti dan dva sužnja v Liburnijo, da ji prinese dva svežih mladih cvetlic, kajti brez južnega cvetja si ni mogla misliti razkošne radosti.

Gospa Vitelija pa je vzela rože, nabrane na jugu in je z njimi poslala vso sobo, da je bila enaka ljudem vrtu in polna opojnih dišav. V kotu je stal kip boga Apolona, ki je z božanskim nasmehom gledal velike priprave.

Ob jasnih dnevih, ko so se vsipali solnčni žarki skozi okna, je ležala gospa Vitelija na preprogi in se radostno odprla v svojo belo telo in njeni lasje, polni dišav, so se razulili okoli glave.

Gospa Vitelija pa je imela zlato bodalce, ki ga je bila prinesla s seboj kot dar iz Rima. Ko je tako ležala v razkošnih sanjah, je posegla po bodalcu, da se je zasvetilo v njeni roki.

V poznem pomladanskem večeru, ko je že začelo solnce za goru in so z vrhov zapihali mrzli vetrovi, je prišel Marcus Potius s svojim oddelkom v mesto. Ko je pri Publiju Severu naznanil svoj prihod, je poiskal kopalnice, kajti časte so bile ob tem času polne blata.

naenkrat vse razjasnilo... Kaj ji je bilo vse drugo? Hotela je živeti, izpiti sladkost trenutka do dna in potem umreti.

Po sobi so opojno dišale cvetoče južne rože in, so mamile njene razburjene misli. Njeno telo je drhtelo v nemira polnem pričakovanju. Sladka slutnja ji je polnila srce in negotov dvom je pomnožil hrepenenje.

Takrat je vstopil Marcij in je vzkliknil njeno ime... Bil je krasen, mlad kakor nekdanj. Objel jo je z vso silo, da je zatrepala kakor število pred žrtvenikom bogov.

Drugi dan je odhajal Martius Potius s svojim oddelkom iz mesta na severno stran. Ko je bil oddaljen eno miljo od Emone, se je ozri in prezirljivo pogledal na nizko zidovje in strehe hiš.

Vrata gospe Vitelije so bila ves dan zaprta. Ko so popoldne sužnji vrata odprli, so našli mlado gospo ležečo na preprogi brez življenja; kajti z zlatim bodalom si je bila prebodla srce.

Ali pa pišite ponje na: KNJIZEVNA MATICA S. N. P. J. 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

ga je strmel z resnim obrazom na mrtvo telo, ki se je kazalo v vsej svoji krasoti. Pesniki so ležali ob vznožju boga in vsa soba je bila polna tihega pokoja.

Tullius Severus je prišel poklican v sobo in je obstal nem. Ukazal je svojim sužnjem telo maziliti in ga pokriti z belo tkanico in rožami.

Nov Jugoslovanski dvajsetdinarski zlat. Belgrad.—Jugoslovanska vlada je naročila večjo vrsto novih dvajsetdinarskih zlatnikov pri neki tvrdki v Parizu.

Agilirajte za "Prosveto"! Agilirajte za "Prosveto"! Agilirajte za "Prosveto"!

KNJIZEVNA MATICA S. N. P. J. ima v zalogi sledeče knjige: AMERIŠKI SLOVENCİ—izvrstna krasna knjiga, obsega 632 strani, trdo vezana, vredna svoje cene, stane...\$5.00

KNJIGE KNJIZEVNE MATICE SE DOBE pri naših društvenih tajnikih in drugih zastopnikih, namreč dosedaj jih imajo v prodaji poleg društvenih tajnikov tudi:

William Star, 6404 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Anton Jankovich, 1171 Norwood Rd., Cleveland, Ohio.

SVETNIK

Spisal Anton Fogarar, Preval Pastalka.

(Dalje.)

Nezaježljiv vzdihljaj se mu je iztrgal iz prsi. Razširil je roke, objel in pritisnil nase Benedettoto glavo in koj nato se je zdelo, kakor bi jo hotel zopet odriniti, nato si je z rokami pokrill obraz.

"Nisem vreden, nisem vreden!" je rekel. Toda zdaj je Benedetto objel njegovo glavo, poljubil mu jo in odgovoril: "Tudi jaz nisem vreden te milosti, ki mi jo izkazuje Gospod."

"Katero milosti?" je vprašal bolnik. "Da bi vi jokali z mano!" Pri teh besedah je Benedetto vstal od obema; in z ljubeznijo je dalje upiral poglede v starca.

Oni ni pričakoval, da je njegova preteklost znana. Stanovale je ondi že tri leta. Neka sosedica, starejša od njega, grbasta revica, usmiljena in pobožna, je skrbela za njegovo postrežbo, pomagala mu je v njegovih boleznih, umela ga je podpirati s svojima dvema lirama dnevnih pokojnine, ki sta bili vse njeno imetje.

"Ne upam se ga jaz prositi Jezusa; ta ne srečnej mu jo je naredil predebelo. Zato je treba tudi močnega priprošnjaka, ki njegova prošnja kaj zaleže."

Oni dan je bil starih večkrat zaporedoma omenil, da bi bil srečen, ako bi mogel imeti cvetlice. Tedaj si je mislila starka:

"V mestu živi svet mož, ki vsi govorijo o njem, in služi za vrtnarja. Jaz grem, povem mu vso stvar, porečem mu, naj on prinese cvetlice, in bogve kaj lahko pride iz tega."

Tako je pomislila in si je rekla takoj: "To misel, če mi je ni poslala Marija, mi jo je poslal gotovo sveti Anton!"

Tedaj sta v njenem preprostem, čistem arcu zavalovila sladkost in veselje. Odpravila se je nemudoma v vilo Mayda, v elegantno pompejansko vilo, ki se je belila na Aventinu izmed palm, skoro nasproti oknu starega bivšega redovnika.

Starec si je še pokrival obraz, kakor bi ga bilo sram. Nato je, ne da bi več pogledal Benedettota, govoril o rožah, razložil je, zakaj si jih je tako lelel. Bil je sin vrtnarja, rad bi bil postal vrtnar tudi on, a ugajalo mu je obiskovati cerkve in njegove igrače so vse predstavljale samo svete reči: oltarčke, zvočnike, kipec škofov s kapami.

dall vagojiti na lastne stroške; in starši so mu menil nič tebi nič določili to življensko pot. On je kmalu opazil, da nima dovolj moči za izvrševanje svečeniških obljub; a tudi poguma ni imel, da bi napravil sklep, ki bi njegovemu domače uvažil do smrti. Namesto tega si je domisljal, da bo morebiti varno hodil, če se popolnoma odtegne svetu, in sledeč nespametnim svetom je vstopil tja, odkoder je moral pozneje sramotno oditi, zapisal se je med ono redovništvo, o katerem je pozneje — tega ni povedal — če se je skrivoma šalil s prijatelji, imel navado govoriti: "Ko sem bil pri polku." Kot deček je ljubil cvetlice; odkar je vstopil v semenišče, ni več mislil nanje, nikoli več, še štiriideset let. V noči pred Benedettovim obiskom je sanjal o velikem rodnem grmu na vrtu, kjer je preživel svoja otroška leta.

Benedetto se je sklonil nad bolnika ter mu začel govoriti in ga božati. Vir sladkih besedi je žuborel in žuborel z izpreminjajočim se glasom zdaj radostne, zdaj bolestne nežnosti. Včasih se je zdelo, da je stavec ves srečen, včasih so mu uhajala tesnoba vprašanja; tedaj mu je sladki tekoči vir takoj zopet orosil obličje z blaženostjo. Medtem je grbasta starka z molkom v roki hodila sem in tja od svoje sodbe do sosedovih vrat, razdvojena med željo, da bi v tem odličnem trenutku hitela s češčenamarijami, in željo, da bi slišala, ali se tam notri govori in kaj se govori.

Toda apodaj na cesti se je vkljub slabemu vremenu začelo nabirati ljudstvo, ki je čakalo svetnika iz Jenne. Neka kramarica ga je bila videla vstopiti z rožami v rokavih v spremstvu grbaste starke. Kot bi trenil, se je pred vrati nateklo morebiti petdeset oseb, večinoma lenak, nekatere da bi ga videle, druge da bi ujele katero njegovo besedo. Čakale so potrpeljivo, govorile so tiho, kot bi bile v cerkvi, o Benedetto, o njegovih čudežih, o milestih, ki bi si jih rade izprosile pri njem. Pripeljal se je kolezar, stopil je a koleza, vprašal je, zakaj se shajajo ljudje, dal se je natanko poučiti o kraju, kjer biva svetnik iz Jenne, stopil je zopet v sedlo ter se odpeljal v naglem teku. Kmalu nato se je zaprta kočija, ki ji je sledil prejšnji kolezar, ustavila pred vrati. Iz nje je stopil gospod, ki se je preril skozi zbrano množico ter vstopil v hišo. Kolezar je ostal pri kočiji. Oni drugi je izpregovoril z vrtnarjem, dal se je spremeti po njem do vrat, kjer je stala grbasta starka z molkom v roki in se tresla. Potrkal je vkljub njenim tihim vzdihljajem, ki je z njimi prosila Marijo, naj odstrani tega nadležnega. Benedetto je prišel odpirat.

"Oprostite," je rekel oni vljudno. "Vi ste gospod Peter Maironi?" "Ne nosim več tega imena," je odvrnil Benedetto mirno, "a nosil sem ga prej nekoč." "Obžalujem, da vas nadlegujem. Bil bi vam hvaležen, ako bi blagovolili iti z mano. Povem vam pozneje kam." Bolnik je slišal te neznančeve besede in zastokal.

TISKARNA S. N. P. J. SPREJENA VSA V TISKARSKO OBRT. SPADAJOČA DELA. Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih. VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S. N. P. J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI. CENE ZMERNE, UNJSKO DELO PRVE VERSTE. VSA POJASNILA DAJE VODSTVO TISKARNE. Pišite po informacije na naslov: S. N. P. J. PRINTERY 2657-59 South Lawndale Avenue, Chicago, Ill. TAM SE DOBE NA ZELJO TUDI VSA USTRENA POJASNILA